

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку
Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 28 – 29 квітня 2020 р.)

Суми
Сумський державний університет
2020

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ В ПРИЗМІ МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГІВ ТА ІНДЕКСІВ¹

*д.е.н., проф. Гриценко Л.Л.,
студентка Шамкало К.Ю.*
Сумський державний університет

Інвестиційна привабливість є вагомим орієнтиром для інвестора при прийнятті рішення щодо вкладення капіталу. Інвестиційна привабливість як економічна категорія являє собою сукупність показників та характеристик об'єкта інвестування, при аналізі яких у інвестора виникає бажання вкласти кошти в даний об'єкт з метою отримання економічних вигід у майбутньому.

Кожному об'єкту інвестиційного ринку притаманна власна інвестиційна привабливість. Інвестиційна привабливість підприємства, крім врахування власного потенціалу, формується під впливом галузі, регіону та країни. У свою чергу, сукупність підприємств утворює галузь, яка впливає на інвестиційну привабливість цілого регіону, а із привабливості регіонів формується привабливість країни. Тому інвестиційна привабливість України може розглядатися на мікро- та макрорівні.

«Прямі іноземні інвестиції – найбільш бажана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, тому що вона дозволяє реалізовувати великі проекти; крім того в країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління тощо»[1]. Своєрідним індикатором для іноземних інвесторів є позиція країни на макрорівні, тобто в призмі міжнародних рейтингів та індексів, що складаються провідними рейтинговими агентствами та міжнародними організаціями.

Дослідженню провідних міжнародних рейтингів оцінки інвестиційної привабливості держави та позиціонування України в них присвячені численні праці науковців, серед яких Федорчак О.В., Гавловська Н.І., Ванькович Д.В., Коваль Н.В., Лішук В.В., Пластун О.Л., Кириченко К.І., Ключковський О.В., Матюшенко І.Ю., Коваль Н.В., Маслак О.І., Рзаєв Г.І. тощо.

Найбільш узагальнена класифікація груп міжнародних рейтингів, на наш погляд, наведена у роботі [2], де пропонується виділяти чотири групи залежно від типу організацій, а саме: науково-дослідні та міжнародні організації, рейтингові та інформаційні агентства, рейтинги, які мають безпосередній вплив на інвестиційну привабливість України, а саме: рейтинг конкурентоспроможності (Інститут розвитку менеджменту (IMD)); індекс глобальної конкурентоспроможності країн (Всесвітній економічний форум у

¹ Виконано в рамках науково-дослідної теми № 0117U003922 «Інноваційні драйвери національної економічної безпеки: структурне моделювання та прогнозування»

Давосі); рейтинг індексу економічної свободи (Фонд «TheHeritageFoundation» та газета «TheWallStreetJournal»); індекс інвестиційної привабливості (Європейська Бізнес Асоціація); рейтинг інвестиційної привабливості країн світу InternationalBusinessCompass (Гамбургський інститут світової економіки та BDO); рейтинг ведення бізнесу (Світовий банк); кредитні рейтинги (Moody's, FitchRatings, Standard&Poor's)[2].

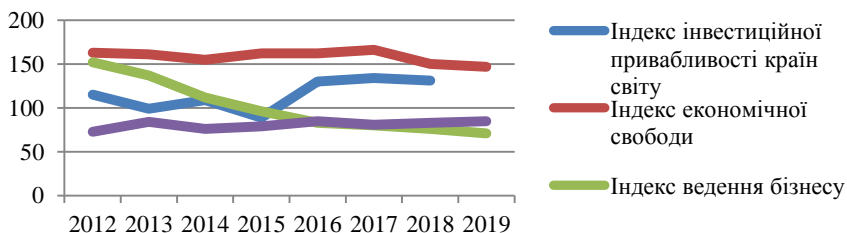

Рисунок 1 – Динаміка позицій інвестиційної привабливості України в провідних рейтингах (складено авторами на основі [2, 3])

Таблиця 1 – Рейтинг України за кредитними рейтинговими агентствами

Організація	Рейтинг (індекс)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Standard& Poor's	Довгостроковий рейтинг за зобов'язаннями	B (негативний)	B- (негативний)	CCC- (негативний)	B- (стабільний)	B- (стабільний)	B- (стабільний)	B- (стабільний)	B (стабільний)
Moody's	Суверенний рейтинг країни	B3 (негативний)	Сaa1 (негативний)	Сaa2 (негативний)	Сaa3 (стабільний)	Сaa3 (стабільний)	Сaa2 (позитивний)	Сaa1 (стабільний)	Сaa1 (позитивний)
FitchRatings	Довгостроковий рейтинг дефолту емітента	B (негативний)	B- (негативний)	B- (негативний)	CCC (неприсвоєний)	B- (стабільний)	B- (стабільний)	B- (стабільний)	B (стабільний)

Дослідження інвестиційної привабливості України на основі даних міжнародних рейтингів та індексів за період 2012-2019 років (рис. 1, табл. 1) дозволило зробити висновок, що сьогодні Україна має дуже непривабливий вигляд, в очах іноземних інвесторів Україна є надто ризикованою країною. Постійна позитивна динаміка спостерігається тільки в рейтингу ведення бізнесу та певні зрушення в рейтингу за індексом економічної свободи.

Основними причинами такої негативної динаміки, на наш погляд, є: високий рівень корумпованості, непрозорість судової системи, конфлікт на Сході, суперечлива законодавча база, нерозвинута інфраструктура, нерівність умов конкуренції, надмірне податкове навантаження.

Для забезпечення сприятливої інвестиційної привабливості доцільно розробити довгострокову стратегію залучення іноземного капіталу в економіку України та окремих її регіонів, враховуючи політико-економічні особливості розвитку держави на сучасному етапі, проводити регулярний моніторинг роботи органів державного управління, вжити заходи щодо реформування політичних та економічних процесів в Україні задля відновлення довіри іноземних інвесторів. Адже приплив інвестицій визначає процес економічного зростання держави в цілому, впливає на підвищення конкурентоспроможності національного виробництва та на повноцінне функціонування суб'єктів господарювання.

Насамперед, Україна – це держава зі значними конкурентними перевагами (виробничий потенціал, кваліфікована робоча сила, географічне положення, розвинені сільськогосподарські галузі, високий рівень освіти), сконцентрувавши зусилля на яких, вона б могла значно покращити свої позиції в міжнародних рейтингах, стати інвестиційно привабливішою і водночас мати великий поштовх для розкриття свого потенціалу.

Список використаної літератури:

1. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>.
2. Пластун О. Л. Міжнародні інвестиційні рейтинги як засіб усунення інформаційної асиметрії на макроекономічному рівні [Текст] / О. Л. Пластун, О. В. Дудкін // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 3. – С. 191–198.
3. Гриценко Л. Л. Оцінка інвестиційної привабливості країни [Текст] / Л. Л. Гриценко, К. Ю. Шамкало // Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24-25 жовтня 2019 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2019. – 216 с. – С. 41–43.
4. Теоретико-методичні засади відповідального портфельного інвестування як інструменту фінансового забезпечення сталого розвитку економіки [Текст]: звіт про НДР (проміжний) / кер. Д. В. Леус. – Суми: СумДУ, 2016. – 99 с. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/67799>.
5. Формування фінансового механізму стабілізації економіки України [Текст]: звіт про НДР (заключний) / Кер. Н. А. Антонюк. – Суми: СумДУ, 2014. – 60 с. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39378>.